EESTI
KAUBANDUS-
TÖÖSTUSKODA

Justiits- ja Digiministeerium
alex.luik@justdigi.ee
info@justdigi.ee

Teie 22.12.2025 nr 8-1/10256-1

Meie 20.01.2026 nr 4/10

Arvamuse esitamine autoriõiguse seaduse muutmise seaduse eelnõu kohta

Lugupeetud Liisa-Ly Pakosta!

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda (edaspidi: Kaubanduskoda) tänab Justiits- ja Digiministeeriumit võimaluse eest avaldada arvamust autoriõiguse seaduse muutmise seaduse eelnõu kohta. Oleme eelnõuga tutvunud ning järgnevalt esitame Kaubanduskoja seisukohad.

1. Isiklike õiguste teostamine nõusoleku kaudu

Kaubanduskoda toetab eelnõu § 1 punkti 1, mis võimaldab autoril anda kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis nõusoleku oma isiklike õiguste teostamiseks piiratud ulatuses. Leiame, et see muudatus lisab seadusesse olulist paindlikkust, kuna tegemist ei ole autori kohustusega, vaid võimalusega ehk iga autor saab ise otsustada, kas ja millises ulatuses ta nõusoleku annab. Samuti leiame, et muudatus aitab vähendada vaidlusi teose kasutamisel autori isiklike õiguste osas.

2. Isiklike õiguste kataloogi muudatused

Kaubanduskoda toetab eelnõu § 2 punktis 2 ja 3 sätestatud muudatusi, mille eesmärk on selgemalt eristada autori isiklikke ja varalisi õigusi ning vältida nende omavahelist kattuvust. Kavandatava muudatuse kohaselt korrastatakse autoriõiguse seaduses isiklike õiguste loetelu, viies õiguse teose muutmisele, õiguse teose lisadele ja õiguse teose täiendamisele varaliste õiguste kataloogi alla. Kehtiva õiguse kohaselt on teose muutmise ainuõigused loetletud autori isiklike õiguste kataloogis ja samuti sisaldab varaliste õiguste kataloog õigust teost töödelda, mis kattub suurel määral isikliku õigusega teost muuta.

Kehtivas õiguses on teose "muutmine" (isiklik õigus) ja "töötlemine" (varaline õigus) praktikas raskesti eristatavad. Leiame, et see tekitab olukorra, kus pooltel on keeruline hinnata, kas teose kohandamiseks on vaja õiguste loovutamist või isiklikku luba. Mõistame, et antud küsimuses võib loomesektori osapoolte vahel olla lahknevaid seisukohti, kuid leiame, et muudatus on suunatud mõistliku tasakaalu leidmisele. Nende õiguste koondamine varaliste õiguste alla kaotab õigusliku ebakindluse ja muudab lepingute sõlmimise selgemaks nii autorile kui ka kasutajale.

EESTI KAUBANDUS-TÖÖSTUSKODA ON SUURIM ETTEVÕTJAID ESINDAV ORGANISATSIOON EESTIS, KUHU KUULUB ÜLE 3500 ETTEVÕTTE, KELLEST ENAMUS ON VÄIKESE- JA KESKMISE SUURUSEGA. KOJA LIIKMED ANNAVAD ÜLE 40 PROTSENDI EESTI ETTEVÕTETE KÄIBEST, LIGI 40 PROTSENTI PUHASKASUMIST JA TASUVAD ÜLE 40 PROTSENDI RIIKLIKEST MAKSUDEST. KODA ESINDAB JA KAITSEB KÕIGI ETTEVÕTJATE ÜHISHUVE NING ON MITTERIIKLIK JA APOLIITILINE ORGANISATSIOON.

EESTI
KAUBANDUS-
TÖÖSTUSKODA

Samuti oleme seisukohal, et muudatus ei tähenda, et autor kaotab kontrolli teose üle, sest autoril säilib otsustusõigus. Erinevalt isiklikest õigustest on varalised õigused loovutatavad ja see võimaldab autoril oma loomingu üle paindlikumalt läbi rääkida, näiteks autor võib muutmise õiguse loovutada tasu eest, kuid ta võib ka lepinguga sätestada väga täpsed piirid, milliseid muudatusi on lubatud teha ja milliseid mitte. Seega jääb kontroll ikka poolte kokkuleppe tasandile.

Samuti isiklike õiguste hulka jääb endiselt õigus vaidlustada teosele tehtud muudatusi, mis moonutavad teost viisil, mis kahjustab autori au ja väärikust ning leiame, et see on piisav ja proportsionaalne kaitsemehhansim, mis eraldab ärilised ja tehnilised muudatused autori isiksuse kaitsest.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/
Mait Palts
Eesti Kaubandus-Tööstuskoja peadirektor

Ireen Tarto
Ireen.tarto@koda.ee